

Mitä uusi sote tarjoaa palvelutuottajille maakunnassa?

Soteuttamo 28.1.2019
Antti Parpo
muutosjohtaja

Sote-uudistuksen lähtökohdat tuottajien näkökulmasta

Mitä tavoittelemme?

Asiakas ennen organisaatiota

Varmistetaan oikea-aikainen palveluihin pääsy

Vahvistetaan ennaltaehkäiseviä- ja peruspalveluja, jotka ovat vaikuttavia ja kustannustehokkaita

Uudistetaan palvelut digitaalisuus huomioiden

Rahojen pitää riittää!

Palvelujen järjestäminen ja tuottaminen

- Sote- ja maakuntauudistuksessa palvelujen järjestäminen erotetaan tuottamisesta
 - Sote-palveluissa
 - Kasvupalveluissa
 - Pelastustoimen palveluissa
- Maakunnan järjestämistehtävät ovat demokraattisessa ohjauksessa. Palvelutuotanto sen sijaan irtautuu suorasta demokraattisesta ohjauksesta.
- Valinnanvapauspalveluissa maakunnan järjestäjän tulee kohdella samalla tavalla yksityistä ja julkista palveluntuottajaa

Palvelun tuottajat

Maakunta tuottajana

Maakunnalla on velvollisuus tuottaa sosiaali- ja terveyspalveluja myös itse, jotta voidaan turvata riittävä palvelujen saatavuus ja taloudellisuus. Maakunnan itse tuottamat palvelut on erotettava maakunnan liikelaitokseen. Maakunta voi myös perustaa yhtiön, joka tuottaa valinnanvapauden piirissä olevia sosiaali- ja terveyspalveluja. Maakunnille ei kuitenkaan tule yhtiöittämisspakkoa

Valinnanvapauspalvelujen tuottajat

Lakiesityksen mukaan valinnanvapauden piirissä olisivat sote-keskusten ja suunhoidon palvelut sekä asiakassetelillä tai henkilökohtaisella budjetilla hankittavat palvelut. Näistä säädetään valinnanvapauslaissa.

Maakunta ei kilpailuta valinnanvapauden piirissä olevia palveluja. Valinnanvapauden piirissä olevien sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajaksi voivat ilmoittautua kaikki toimijat, jotka täyttävät ehdot ja ovat rekisteröityneitä.

Maakunta maksaa tuottajille korvauksen näiden tarjoamista palveluista. Asiakasmaksut olisivat samat kaikilla valinnanvapauden piirissä olevien palvelujen tuottajilla.

Muut sote-palvelujen tuottajat

Maakunnan liikelaitos voi kilpailuttaa ja ostaa yksityisiltä toimijoilta, järjestöiltä tai muilta maakunnilta niitä sosiaali- ja terveyspalveluja, jotka eivät ole markkinoilla valinnanvapauden piirissä. Tällaisia palveluja ovat esimerkiksi monet pitkäaikaiset vanhusten, vammaisten ja lastensuojelun asumis- ja hoivapalvelut.

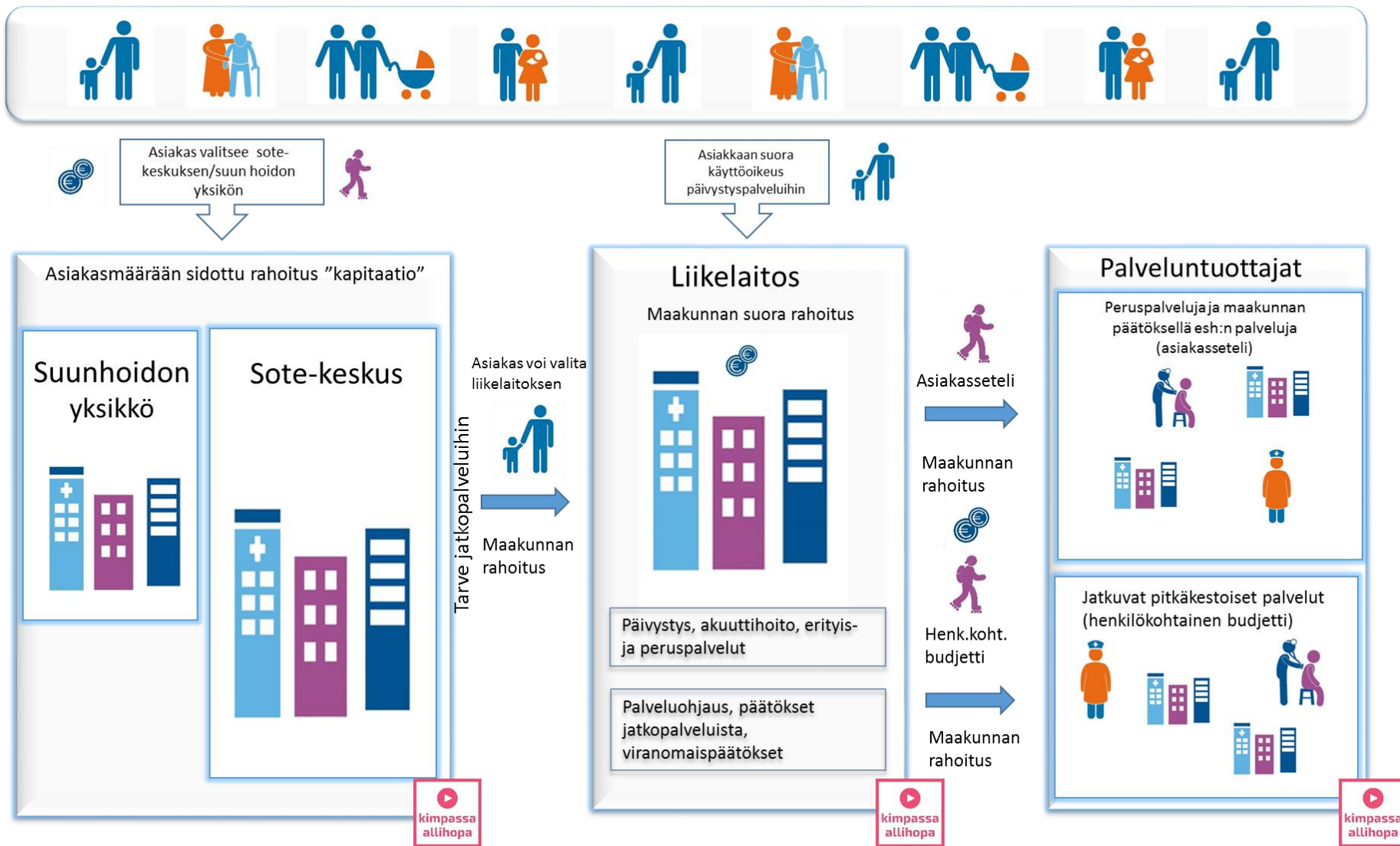
Järjestöt tuottajina

Hallituksen ehdottaman valinnanvapausmallin mukaan uudessa maakunnassa järjestöt voivat olla yleishyödyllisiä toimijoita, palveluntuottajia tai molempia. Järjestöillä on hyvät edellytykset toimia tuottajina asiakassetelillä tai henkilökohtaisella budjetilla tuotettavissa sosiaali- ja terveyspalveluissa. Palvelujen tuottaminen ja yleishyödyllinen toiminta on erotettava selvästi toisistaan

Työterveyshuolto ja yksityiset terveyspalvelut

Hallituksen linjausten mukaan jatkossakin on olemassa työnantajan kustantamaa työterveyshuoltoa. Suuri osa työikäisestä väestöstä käyttää näitä palveluja tulevaisuudessakin. Samoin on edelleen yksityisiä sosiaali- ja terveyspalveluja, jotka asiakas maksaa itse esimerkiksi yksityisellä sairausvakuutuksella.

Valinnanvapauden toteutuminen

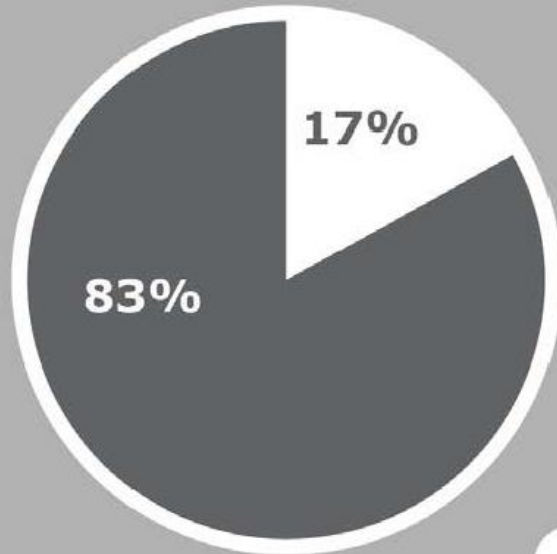

Liikelaitos voi tuottaa asiakassetelien tai henkilökohtaisen budjetin piiriin kuuluvia palveluita vain, jos asiakas kieltäytyy asiakassetelin tai henkilökohtaisen budjetin käytöstä.

Arvio sote-uudistuksen vaikutuksista markkinaosuusksiin

JULKISESTI RAHOITETUT SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

**NYKY-
TILANNE*** 18,6 mrd.€

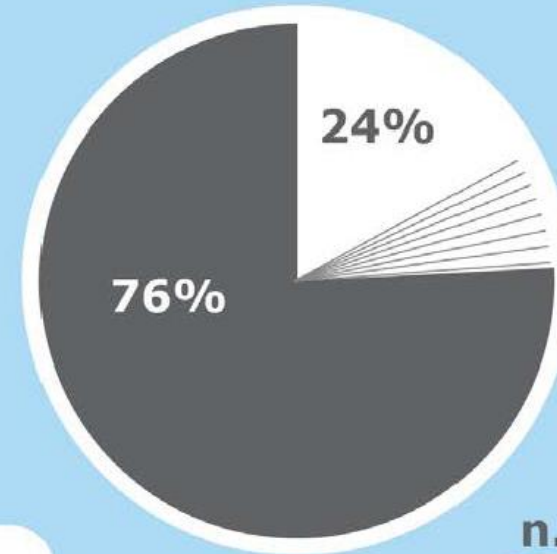
● julkinen ● yksityinen

* arvo 2016 tasossa

Lähteet: v.2016 Kuntatalous-tilasto,
Terveystalouden menot ja rahoitus -tilasto (THL)

**VALINNANVAPAUDEN
VAIKUTUS v.2024***

18,6 mrd.€

- Sosiaalipalvelut
- Terveyspalvelut
- Ympäristö-
terveydenhuolto

n. 43%

Yksityisen
tuotannon
markkina-
osuuden
kasvu

Julkinen ja yksityinen sektori valinnanvapaustuotannossa ”samalla viivalla”

Molemmilla on lähtökohtaisesti samat tehtävät.

- Ehdot ovat samat ja ehdot päätetään hallintopäätöksessä. Ehtojen on oltava yhdenmukaisia (42 §) sekä tasapuolisia ja suhteellisuusperiaatteen mukaisia.
- Korvausperusteet ovat samat.
- Maakunnan liikelaitoksesta sote-keskukselle myytävät sisäiset palvelut tai palvelukeskuksien palvelut on hinnoiteltava markkinaperusteisesti.
- Molempien on noudatettava hallinnon yleislakeja.
- Suoran valinnan palvelut on kirjanpidollisesti eriytettävä tai niitä varten on perustettava erillinen liikelaitos tai liikelaitoksia.
- Suoran valinnan palvelutuottajien velvoitteet ovat samat.
- Rikosoikeudellinen ja vahingonkorvausvastuovelvoitteet ovat samat.

Onko julkinen ja yksityinen sektori sitenkään samalla viivalla (1)

LIKELAITOS

- Noudattaa hankintalakia
- Tulosvastuullinen johtaminen (välttämättömyys valinnanvapauspalveluissa)
- Oletettavasti osin julkisen sektorin käytännöt
 - ICT/mobiili
 - Julkisen tuotannon tukipalvelut
- Ei voida subventoida julkisen sektorin toimesta, ei edes liikelaitoksen sisältä
- Ei voi laajentaa toimintaansa valinnanvapausjärjestelmän ulkopuolella olevaan markkinaehtoiseen sote-tuotantoon
- Vuosilomat max 7 vko 3 pv
- Työeläkekustannukset +4 % verrattuna yksityisen sektorin kustannuksiin (ero poistuu, jos ns. Keva-laki hyväkstyään)

YHTIÖ

- Markkinaehtoisesti toimivan yhtiön ei tarvitse noudattaa hankintalakia
- Tulosvastuullinen johtaminen
 - (välttämättömyys kaikessa yhtiön tuotannossa)
- Yksityisen sektorin käytännöt mahdollisia
 - ICT/mobiili
 - Omat tai ostetut tukipalvelut
- Ei voida subventoida julkisen sektorin toimesta, mutta voidaan subventoida mahdollisen konserniyhtiön sisältä
- Voi laajentaa toimintaansa valinnanvapausjärjestelmän ulkopuolella olevaan markkinaehtoiseen sote-tuotantoon
- Vuosilomat max 6 vko (yksityinen sosiaaliala) max 7 vko (yksityinen terveystuotantotalo)
- Työeläkekustannukset -4 % verrattuna julkisen sektorin kustannuksiin (ero poistuu, jos ns. Keva-laki hyväkstyään)

Onko julkinen ja yksityinen sektori sitenkään samalla viivalla (1)

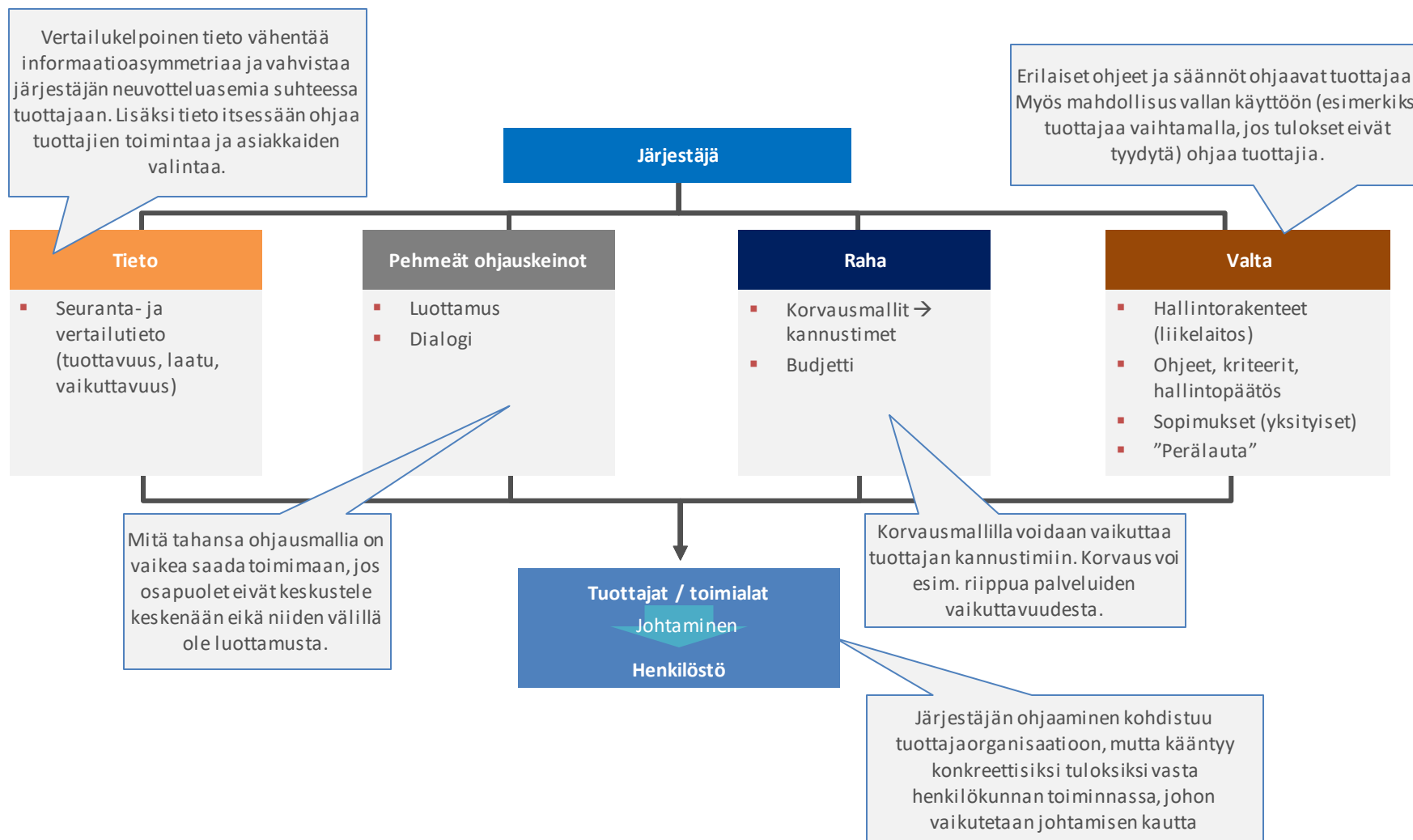
LIIKELAITOS

- Viimesijainen vastuu koko väestön hyvinvoinnista ja yksityisen sektorin palveluissa tapahtuneista virheistä
- Viranomaisvelvoitteet, ml. varautuminen
- Demokraattisen päätöksenteon kytkös (liikelaitoksessa väljempi kuin perinteisesti julkisella sektorilla)
- Laskennallinen ALV-vähennys 5 % verottomasti ostetuista palveluista

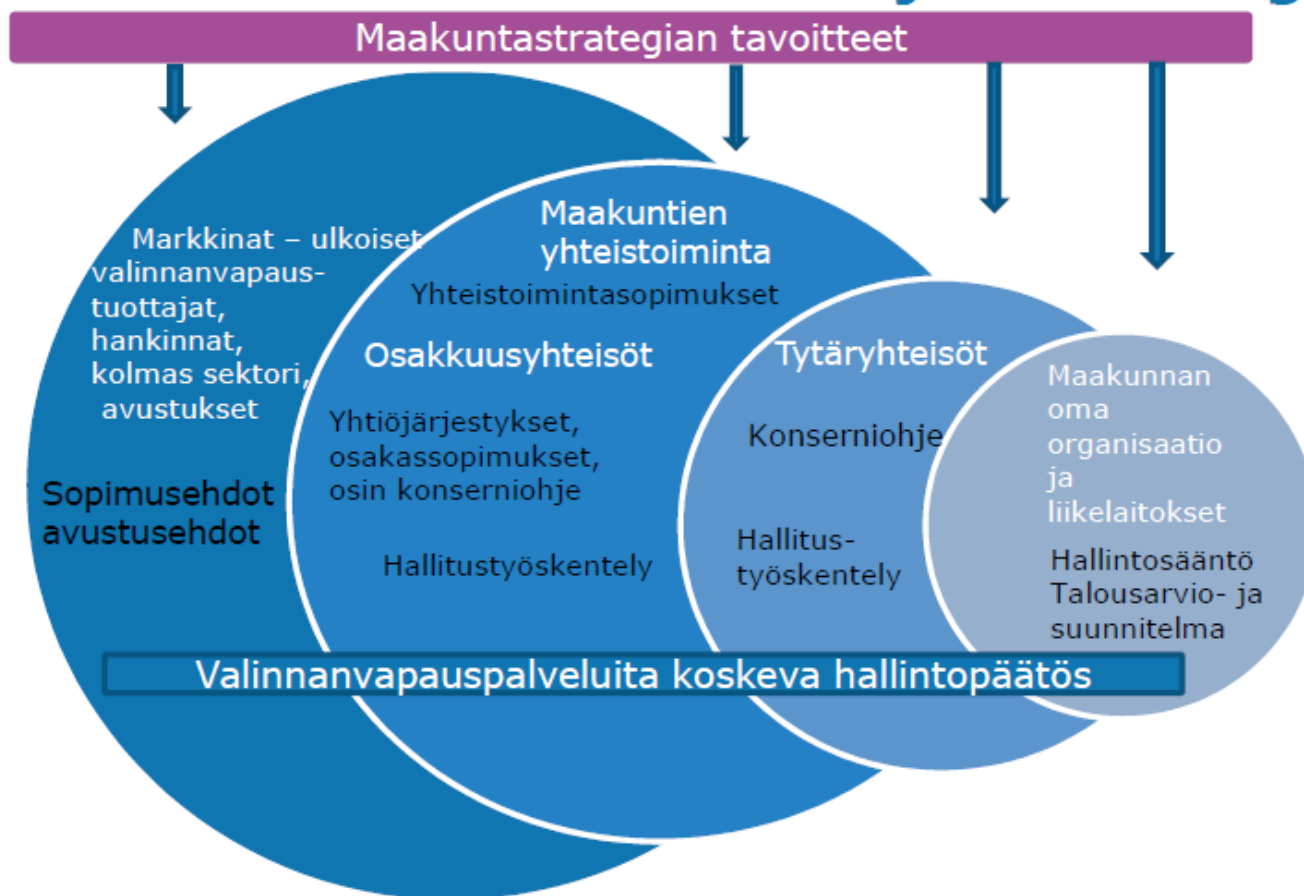
- YHTIÖ
- Ei viimesijaista vastuuta koko väestön hyvinvoinnista (asiakasvalinta ja asiakasoptimointi käytännössä mahdollista, joskaan ei sallittua)
- Ei viranomaisvelvoitteita
- Päätöksenteon nopeus ja ketteryys
- Ei laskennallista ALV-vähennystä verottomasti ostetuista palveluista (piilevää arvonlisäveroa jää n. 8 % tuottajien maksettavaksi)
- Ei laskennallista ALV-vähennystä verottomasti ostetuista palveluista (piilevää arvonlisäveroa jää n. 8 % tuottajien maksettavaksi)

Palvelutuotannon ohjaus

Järjestäjä tarvitsee palvelutuotannon ohjaamiseen ohjausmalleja ja keinoja

Maakunnan toiminnan ohjaus MKL 4§

MAAKUNTA- JA SOTE-UUDISTUS
LANDSKAPS- OCH VÅRDREFORMEN

Hallintopäätös on keskeinen tuottajien ohjauksessa

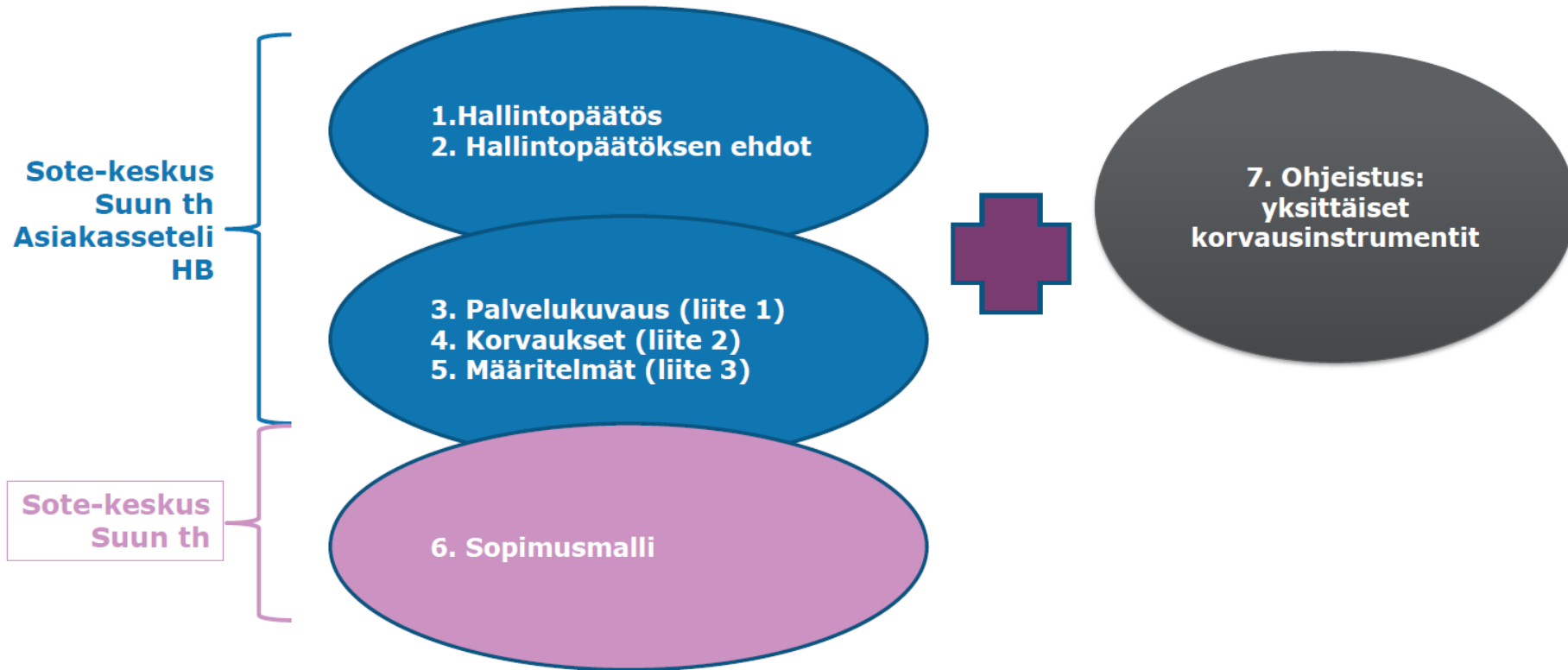
Asiakirjamallikokonaisuus

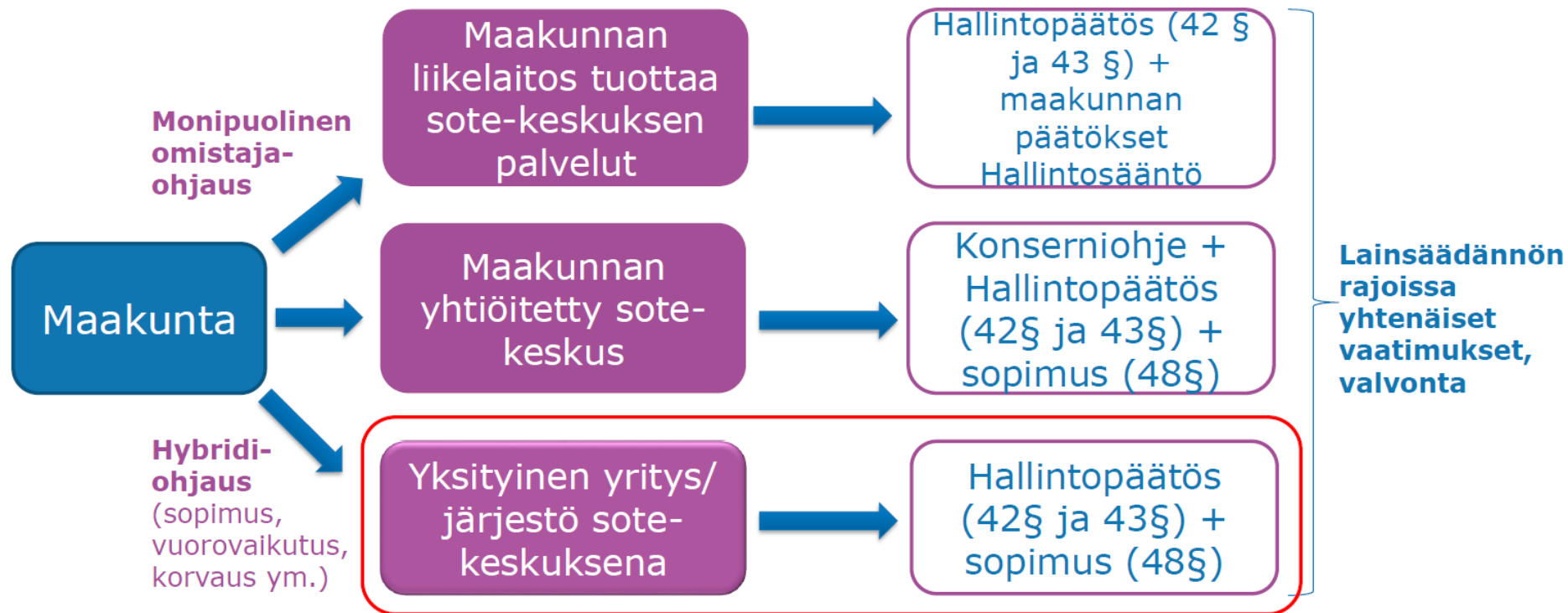
Lainsäädännön rajoissa maakuntien on tarkoitus laatia yhtenäiset pelisäännöt ja valvonta niin yksityisille, julkisille kuin kolmannen sektorin toimijoillekin.

Hallintopäätös suoran valinnan sekä asiakasseteli- ja hebu- palveluntuottajien ohjauksessa

Kokonaisuus

Mikä ohjauskeino on kyseessä?

Maakunnan toiminnan ohjaus

Järjestäjä

- Määrittää strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet
 - Tietojohtaminen ja tietojen toimittamisen veloitteet tuotannolle
 - Hallintopäätös ja tuottajia koskevat ehdot
 - Tulostavoitteet ja korvausmäärittelyt
 - Sopimusjohtamisen ja ostopalvelun strategiset periaatteet
 - Palvelutuotannon tavat sekä palveluketjut ja palvelukokonaisuudet
 - Sisäinen valvonta ja riskienhallinta
- Ohjaa, seuraa ja valvoo niiden toteutumista
- Valvoo järjestämisvastuulle kuuluvaa palvelutuotantoa (omavalvontaohjelma)
- Verkosto-ohjaus: maakunnan ekosysteemin toimivuuden ja innovatiivisuuden mahdollistaminen

Ohjaus

- Omistajaohjaus (Konserniohje)
- Sopimusohjaus

- Normiohjaus
- Resurssiohjaus
- Tulos- ja tavoiteohjaus
- Sisäinen sopimusohjaus
- Liikelaitoksen omistajaohjaus

- Normiohjaus (Hallintopäätös)
- Resurssiohjaus
- Tulos- ja tavoiteohjaus

- Normiohjaus (Hallintopäätös)
- Resurssiohjaus
- Tulos- ja tavoiteohjaus
- Sopimusohjaus (ei koske omaa liikelaitosta)

Tuottaja

Tytäryhteisöt ja -yhtiöt

- Toiminnan tulostavoitteet
- Toiminnan suunnittelu
- Omavalvontasuunnitelma

Maakunnan liikelaitos

- Toiminnan tulostavoitteet
- Toiminnan suunnittelu
- Omavalvontasuunnitelma

Ostopalvelutuottajat

- Sopimusohjaus

Asiakasseteli-/HB

- Toiminnan tulostavoitteet
- Toiminnan suunnittelu
- Omavalvontasuunnitelma

Suora valinta (kaikki)

- Toiminnan tulostavoitteet
- Toiminnan suunnittelu
- Omavalvontasuunnitelma